

**Sinteza deciziilor pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în luna
februarie 2018**

Domeniul	Decizii CJUE
Apropierea legislațiilor	<p><u>Cauza C-304/16, American Express</u> - Articolul 1 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2015/751 privind comisioanele interbancare pentru tranzacțiile de plată cu cardul trebuie interpretat în sensul că, în cadrul unui acord între un partener de comarcare sau un agent, pe de o parte, și o schemă tripartită de plată cu cardul, pe de altă parte, nu este necesar ca acest partener de comarcare sau acest agent să acționeze în calitate de emitent, în sensul articolului 2 punctul 2 din regulamentul mai sus menționat, pentru a se aprecia că schema respectivă emite instrumente de plată cu cardul împreună cu un partener de comarcare sau prin intermediul unui agent și pentru ca aceasta să fie considerată, prin urmare, drept o schemă cvadripartită de plată cu cardul, în sensul celei dintâi dintre aceste dispoziții.</p> <p>Examinarea celei de a doua întrebări preliminare nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze validitatea articolului 1 alineatul (5) și a articolului 2 punctul 18 din Regulamentul 2015/751.</p> <p><u>Comunicatul de presă</u> este disponibil pe site-ul www.curia.europa.eu.</p>
Drepturi fundamentale	<p><u>Cauza C-64/16, Associação Sindical dos Juizes Portugueses</u> - Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf din Tratatul privind Uniunea Europeană trebuie interpretat în sensul că principiul independenței judecătorilor nu se opune aplicării în cazul membrilor Tribunal de Contas (Curtea de Conturi, Portugalia) a unor măsuri generale de reducere salarială, legate de constrângeri de eliminare a unui deficit bugetar excesiv, precum și de un program de asistență financiară din partea Uniunii Europene.</p> <p><u>Comunicatul de presă</u> este disponibil pe site-ul www.curia.europa.eu.</p>
Libera prestare a serviciilor, drept de stabilire	<p><u>Cauza C-132/17, Peugeot Deutschland</u> - Articolul 1 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2010/13/UE privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale trebuie interpretat în sensul că definiția noțiunii „serviciu mass-media audiovizual” nu include nici un canal video pe care utilizatorii de internet pot consulta materiale video promoționale de scurtă durată pentru modele de autoturisme noi, și nici doar unul dintre aceste materiale video luat în considerare separat.</p> <p><u>Cauza C-3/17, Sporting Odds</u> - Articolul 56 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („TFUE”) trebuie interpretat în sensul că nu se opune, în principiu, unui sistem dual de organizare a pieței jocurilor de noroc, în cadrul căruia anumite tipuri de jocuri țin de sistemul monopolului de stat, în timp ce altele țin de sistemul concesiunilor și al autorizațiilor pentru organizarea de jocuri de noroc, în situația în care instanța de trimitere stabilește că reglementarea prin care se restrânge libera prestare a serviciilor urmărește efectiv, în mod coerent și sistematic, obiectivele invocate de statul membru în cauză.</p> <p>Articolul 56 TFUE trebuie interpretat în sensul că se opune unei norme naționale în temeiul căreia acordarea unei autorizații pentru organizarea de jocuri de noroc online este rezervată exclusiv operatorilor de jocuri de noroc care dețin o concesiune privind un cazinou situat pe teritoriul național, în măsura în care această normă nu constituie o condiție indispensabilă pentru atingerea obiectivelor urmărite și există măsuri mai puțin restrictive pentru atingerea unor asemenea obiective.</p>

	<p>Articolul 56 TFUE trebuie interpretat în sensul că se opune unei legislații care instituie un regim de concesiuni și de autorizații pentru organizarea jocurilor de noroc online, atunci când aceasta conține norme discriminatorii în privința operatorilor stabiliți în alte state membre sau în cazul în care prevede norme nediscriminatorii, dar care sunt aplicate în mod netransparent sau sunt puse în aplicare astfel încât să împiedice sau să facă mai dificilă candidatura anumitor ofertanți stabiliți în alte state membre.</p> <p>Articolul 56 TFUE și articolul 4 alineatul (3) TUE, coroborate cu articolele 47 și 48 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei legislații naționale care nu prevede examinarea din oficiu a caracterului proporțional al măsurilor prin care se restrânge libera prestare a serviciilor în sensul articolului 56 TFUE și care atribuie sarcina probei părților din procedură.</p> <p>Articolul 56 TFUE, coroborat cu articolele 47 și 48 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, trebuie interpretat în sensul că revine unui stat membru care a pus în aplicare o reglementare restrictivă obligația de a furniza elementele de probă care vizează să demonstreze existența unor obiective de natură să legitimizeze un obstacol în calea unei libertăți fundamentale garantate de TFUE și proporționalitatea acestuia, în lipsa cărora instanța națională trebuie să poată deduce toate consecințele care decurg dintr-o asemenea inacțiune.</p> <p>Articolul 56 TFUE trebuie interpretat în sensul că nu se poate constata că un stat membru nu și-a îndeplinit obligația de a justifica o măsură restrictivă pentru motivul că nu a furnizat o analiză a efectelor măsurii menționate la data introducerii acesteia în legislația națională sau la data examinării unei asemenea măsuri de către instanța națională.</p> <p>Articolul 56 TFUE trebuie interpretat în sensul că se opune unei sancțiuni aplicate ca urmare a încălcării legislației naționale prin care se instituie un sistem de concesiuni și de autorizații pentru organizarea de jocuri de noroc, în cazul în care o astfel de legislație națională se dovedește a fi contrară acestui articol.</p> <p>Comunicatul de presă este disponibil pe site-ul www.curia.europa.eu.</p>
Fiscalitate	<p><u>Cauza C-182/17, Ntp. Nagyszénás</u> - Articolul 2 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată trebuie interpretat în sensul că, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere a elementelor de fapt pertinente, constituie o prestare de servicii furnizată cu titlu oneros, supusă taxei pe valoarea adăugată în temeiul acestei dispoziții, o activitate care constă în îndeplinirea de către o societate a anumitor sarcini publice în temeiul unui contract încheiat între această societate și o comună.</p> <p>Articolul 13 alineatul (1) din Directiva 2006/112 trebuie interpretat în sensul că, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere a elementelor de fapt și de drept național pertinente, nu intră sub incidența regulii privind calitatea de persoane neimpozabile în scopuri de taxă pe valoarea adăugată, prevăzută la această dispoziție, o activitate care constă în îndeplinirea de către o societate a anumitor sarcini publice comunale în temeiul unui contract încheiat între această societate și o comună, în ipoteza în care activitatea respectivă constituie o activitate economică, în sensul articolului 9 alineatul (1) din directiva menționată.</p>
Tariful vamal comun	<p><u>Cauza C-185/17, SAKSA</u> - Nomenclatura combinată care figurează în anexa I la Regulamentul (CEE) nr. 2658/87 privind Nomenclatura tarifară și statistică și Tariful vamal comun, în versiunea rezultată din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1101/2014, trebuie interpretată în sensul că un ulei mineral precum cel în discuție în litigiul principal nu poate, ca urmare a caracteristicilor sale privind distilarea, să fie clasificat drept motorină la subpoziția 2710 19 43 din această nomenclatură nici chiar în cazul în care acest ulei îndeplinește cerințele vizate în standardul armonizat EN 590, în versiunea din luna septembrie 2013, referitoare la motorina destinată climatelor arctice sau cu ierni aspre.</p>

Cauza C-672/16, Imosfloresmira Investimentos Imobiliários - Articolele 167, 168, 184, 185 și 187 din Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale care prevede regularizarea taxei pe valoarea adăugată deduse inițial, pentru motivul că un imobil pentru care a fost exercitat dreptul de opțiune pentru impozitare este considerat ca nemaifiind utilizat de persoana impozabilă în scopul operațiunilor sale taxabile atunci când acest imobil a rămas neocupat pentru o perioadă mai mare de doi ani, chiar dacă se dovedește că persoana impozabilă a încercat să îl închirieze în această perioadă.

Cauza C-628/16, Kreuzmayr - În împrejurări precum cele din cauza principală, articolul 32 primul paragraf din Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată trebuie interpretat în sensul că se aplică celei de a doua dintre cele două livrări succesive ale aceluiași bun care au dau naștere numai unui singur transport intracomunitar. În cazul în care a doua livrare dintr-un lanț de două livrări succesive care implică un singur transport intracomunitar este o livrare intracomunitară, principiul protecției încrederii legitime trebuie interpretat în sensul că clientul final, care s-a prevalat în mod greșit de un drept de deducere a taxei pe valoarea adăugată aferente intrărilor, nu poate să deducă, cu titlu de taxă pe valoarea adăugată aferentă intrărilor, taxa pe valoarea adăugată plătită furnizorului numai în temeiul facturilor transmise de operatorul intermediar care a reținut o calificare eronată a livrării sale.

Cauza C-144/17, Lloyd's of London - Principiile transparenței, egalității de tratament și nediscriminării ce rezultă din articolele 49 și 56 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și care sunt menționate la articolul 2 din Directiva 2004/18/CE privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări a unui stat membru care nu permite excluderea a două „syndicates” ale Lloyd’s of London de la participarea la același contract de achiziții publice de servicii de asigurări pentru simplul motiv că fiecare dintre ofertele lor respective a fost semnată de reprezentantul general al Lloyd’s of London pentru acest stat membru, dar permite, în schimb, excluderea acestora în cazul în care rezultă, pe baza unor elemente incontestabile, că ofertele lor nu au fost formulate în mod independent.

Politică socială

Cauza C-46/17, John - Articolul 2 alineatul (2) din Directiva 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei dispoziții naționale care condiționează amânarea datei de încetare a activității lucrătorilor care au împlinit vârsta legală pentru a beneficia de o pensie pentru limită de vârstă de un acord dat de angajator pentru o durată determinată.

Clauza 5 punctul 1 din Acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată, încheiat la 18 martie 1999, anexat la Directiva 1999/70/CE privind acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată, încheiat între CES, UNICE și CEEP, trebuie interpretată în sensul că nu se opune unei dispoziții naționale care permite părților la un contract de muncă să amâne de comun acord în cursul raportului de muncă, în mod nelimitat în timp, necondiționat și eventual de mai multe ori, data de încetare convenită, legată de împlinirea vârstei normale de pensionare, numai pentru că lucrătorul, prin împlinirea vârstei normale de pensionare, are dreptul la pensie pentru limită de vârstă.

Comunicatul de presă este disponibil pe site-ul www.curia.europa.eu.

Cauza C-103/16, Porras Guisado - Articolul 10 punctul 1 din Directiva 92/85/CEE privind introducerea de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și a sănătății la locul de muncă în cazul lucrătoarelor gravide, care au născut de curând sau care alăptează [a zecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE] trebuie

interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale care permite concedierea unei lucrătoare gravide ca urmare a unei concedieri colective, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (a) din Directiva 98/59/CE privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la concedierile colective.

Articolul 10 punctul 2 din Directiva 92/85 trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale care permite angajatorului să concedieze o lucrătoare gravidă în cadrul unei concedieri colective, fără a-i furniza alte motive decât cele care justifică această concediere colectivă, în măsura în care sunt indicate criteriile obiective care au fost reținute pentru a desemna lucrătorii care urmează a fi concediați.

Articolul 10 punctul 1 din Directiva 92/85 trebuie interpretat în sensul că această dispoziție se opune unei reglementări naționale care nu interzice, în principiu, concedierea cu titlu preventiv a unei lucrătoare gravide, care a născut de curând sau care alăptează și care prevede exclusiv nulitatea acestei concedieri atunci când ea este ilegală, cu titlu de reparație. Articolul 10 punctul 1 din Directiva 92/85 trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale care, în cadrul unei concedieri colective, în sensul Directivei 98/59, nu prevede nici o prioritate la menținerea locurilor de muncă, nici o prioritate la redistribuire, aplicabile prealabil acestei concedieri, pentru lucrătoarele gravide, care au născut de curând sau care alăptează, fără a fi exclusă însă posibilitatea statelor membre de a garanta o protecție mai ridicată lucrătoarelor gravide, care au născut de curând sau care alăptează.

[Comunicatul de presă](http://www.curia.europa.eu) este disponibil pe site-ul www.curia.europa.eu.

Cauza C-359/16, Altun și alții - Articolul 14 punctul 1 litera (a) din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunității, în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul (CE) nr. 118/97, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 631/2004, și articolul 11 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (CEE) nr. 574/72 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 1408/71, în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul nr. 118/97, trebuie interpretate în sensul că, atunci când instituția statului membru în care au fost detașați lucrătorii a sesizat instituția emitentă a certificatelor E 101 cu o cerere de reexaminare și de retragere a acestora în lumina elementelor strânse în cadrul unei anchete judiciare care a permis să se constate că certificatele respective au fost obținute sau invocate în mod fraudulos și că instituția emitentă a omis să ia în considerare aceste elemente în vederea reexaminării temeiniciei eliberării certificatelor menționate, instanța națională poate, în cadrul unei proceduri inițiate împotriva persoanelor bănuite că au recurs la lucrători detașați pe baza unor astfel de certificate, să le înlăture dacă, pe baza elementelor menționate și cu respectarea garanțiilor inerente dreptului la un proces echitabil care trebuie acordate acestor persoane, constată existența unei asemenea fraude.

[Comunicatul de presă](http://www.curia.europa.eu) este disponibil pe site-ul www.curia.europa.eu.

Cauza C-518/15, Matzak - Articolul 17 alineatul (3) litera (c) punctul (iii) din Directiva 2003/88/CE privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru trebuie interpretat în sensul că statele membre nu pot deroga, în ceea ce privește anumite categorii de pompieri recrutați de serviciile publice de pompieri, de la ansamblul obligațiilor care decurg din dispozițiile acestei directive, inclusiv din articolul 2 din aceasta, care definește printre altele noțiunile „timp de lucru” și „perioadă de repaus”.

Articolul 15 din Directiva 2003/88 trebuie interpretat în sensul că nu permite ca statele membre să mențină sau să adopte o definiție a noțiunii „timp de lucru” mai puțin restrictivă decât cea prevăzută la articolul 2 din această directivă.

Articolul 2 din Directiva 2003/88 trebuie interpretat în sensul că nu impune statelor membre să stabilească remunerarea perioadelor de gardă la domiciliu precum cele în discuție în

	<p>litigiul principal în funcție de calificarea acestor perioade drept „timp de lucru” sau drept „perioadă de repaus”.</p> <p>Articolul 2 din Directiva 2003/88 trebuie interpretat în sensul că timpul de gardă pe care un lucrător îl petrece la domiciliu cu obligația de a răspunde la apelurile angajatorului său într-un interval de opt minute, ceea ce restrânge în mod semnificativ posibilitățile de a avea alte activități, trebuie să fie considerat „timp de lucru”.</p> <p>Comunicatul de presă este disponibil pe site-ul www.curia.europa.eu.</p>
<p>Protecția consumatorilor</p>	<p>Cauza C-119/17, Lupean și Lupean - Articolul 4 alineatul (2) din Directiva 93/13/CEE privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii trebuie interpretat în sensul că intră în sfera noțiunii „obiect principal al contractului”, în sensul acestei dispoziții, o clauză inserată într-un contract de credit încheiat în monedă străină între un profesionist și un consumator fără să fi făcut obiectul unei negocieri individuale, potrivit căreia creditul trebuie restituit în aceeași monedă, având în vedere că respectiva clauză stabilește o prestație esențială care caracterizează acest contract.</p> <p>Articolele 3-5 din Directiva 93/13 trebuie interpretate în sensul că clauza unui contract de credit în temeiul căreia întregul risc de schimb valutar este transferat asupra împrumutatului și care nu este redactată în mod transparent, astfel încât împrumutatul nu poate evalua, pe baza unor criterii clare și inteligibile, consecințele economice ale încheierii contractului, este susceptibilă să fie considerată drept abuzivă de către instanța națională cu ocazia examinării acestei clauze, atunci când se constată că, în contradicție cu cerința de bună-credință, ea creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract, în detrimentul consumatorului. În această privință, revine instanței de trimitere sarcina să evalueze, având în vedere ansamblul circumstanțelor din cauza principală și ținând seama în special de expertiza și de cunoștințele profesionistului în ceea ce privește posibilele variații ale cursurilor de schimb valutar și riscurile inerente contractării unui împrumut în monedă străină, în primul rând, posibila nerespectare a cerinței de bună-credință și, în al doilea rând, existența unui eventual dezechilibru semnificativ, în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 93/13.</p>
<p>Mediu</p>	<p>Cauza C-577/16, Trinseo Deutschland - Articolul 2 alineatul (1) din Directiva 2003/87/CE de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/29/CE, trebuie interpretat în sensul că o instalație de producere a polimerilor, în special policarbonat, care își procură căldura necesară pentru această producție de la o instalație terță, nu intră sub incidența sistemului de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră instituit prin această directivă, având în vedere că ea nu generează emisii directe de CO₂.</p> <p>Cauza C-336/16, Comisia/Polonia - Republica Polonă:</p> <ul style="list-style-type: none"> – întrucât a depășit, începând din anul 2007 și până în anul 2015 inclusiv, valorile-limită zilnice aplicabile concentrațiilor de particule PM₁₀ în 35 de zone de evaluare și de gestionare a calității aerului și valorile-limită anuale aplicabile concentrațiilor de particule PM₁₀ în 9 zone de evaluare și de gestionare a calității aerului; – întrucât nu a adoptat, în planurile privind calitatea aerului, măsuri potrivite care să asigure ca perioada de depășire a valorilor-limită aplicabile concentrațiilor de particule PM₁₀ în aerul înconjurător să fie cât mai scurtă cu putință; – întrucât a depășit valorile-limită zilnice aplicabile concentrațiilor de particule PM₁₀ în aerul înconjurător majorate cu marja de toleranță între 1 ianuarie 2010 și 10 iunie 2011 în zonele Radom, Pruszków-Żyrardów și Kędzierzyn-Koźle, precum și între 1 ianuarie 2011 și 10 iunie 2011 în zona Ostrów-Kępnó și – întrucât nu a transpus corect articolul 23 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva 2008/50/CE privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa,

	<p>nu a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul dispozițiilor articolului 13 alineatul (1) din Directiva 2008/50 coroborate cu dispozițiile anexei XI la această directivă, ale articolului 23 alineatul (1) al doilea paragraf din directiva menționată și, respectiv, al dispozițiilor articolului 22 alineatul (3) din Directiva 2008/50 coroborate cu dispozițiile anexei XI la această directivă.</p> <p>Comunicatul de presă este disponibil pe site-ul www.curia.europa.eu.</p> <p>Cauza C-328/16, Comisia/Grecia - Prin neadoptarea tuturor măsurilor pe care le impune executarea Hotărârii din 24 iunie 2004 în cauza C-119/02, Comisia/Grecia (nepublicată, EU:C:2004:385), Republica Elenă nu a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 260 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.</p> <p>Curtea a obligat Republica Elenă, pentru cazul în care neîndeplinirea obligațiilor mai sus menționată s-a menținut până la pronunțarea Hotărârii în cauza C-328/16, la plata către Comisia Europeană a unei penalități cu titlu cominatoriu de 3 276 000 de euro pe semestru de întârziere în punerea în aplicare a măsurilor necesare pentru a se conforma Hotărârii în cauza C-119/02, de la data pronunțării Hotărârii în cauza C-328/16 până la executarea completă a Hotărârii în cauza C-119/02, sumă al cărei quantum efectiv trebuie calculat la finalul fiecărei perioade de șase luni prin reducerea quantumului total aferent fiecăreia dintre aceste perioade cu un procent corespunzător proporției reprezentate de numărul de unități de echivalent-locuitor puse în mod efectiv în conformitate cu Hotărârea în cauza C-119/02 în regiunea Thriasio Pedio la finalul perioadei avute în vedere în raport cu numărul de unități de echivalent-locuitor care nu au fost puse în conformitate cu Hotărârea în cauza C-119/02 în această regiune în ziua pronunțării Hotărârii în cauza C-328/16.</p> <p>De asemenea, Republica Elenă a fost obligată la plata către Comisia Europeană a unei sume forfetare de 5 milioane de euro.</p> <p>Comunicatul de presă este disponibil pe site-ul www.curia.europa.eu.</p>
<p>Relații externe</p>	<p>Cauza C-266/16, Western Sahara Campaign UK - Întrucât nici Acordul de parteneriat în domeniul pescuitului între Comunitatea Europeană și Regatul Maroc, nici Protocolul între Uniunea Europeană și Regatul Maroc de stabilire a posibilităților de pescuit și a contribuției financiare prevăzute de acordul de parteneriat în domeniul pescuitului între Uniunea Europeană și Regatul Maroc nu sunt aplicabile apelor adiacente teritoriului Saharei Occidentale, examinarea primei întrebări preliminare nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze validitatea Regulamentului (CE) nr. 764/2006 privind încheierea acestui acord, a Deciziei 2013/785/UE privind încheierea acestui protocol și a Regulamentului (UE) nr. 1270/2013 privind alocarea posibilităților de pescuit în temeiul protocolului menționat, în raport cu articolul 3 alineatul (5) TUE.</p> <p>Comunicatul de presă este disponibil pe site-ul www.curia.europa.eu.</p>